

+ EVANGÉLIUM Szent Lukács könyvéből

Békesség nektek!

Abban az időben: Az (Emmausból visszatért) tanítványok beszámoltak az úton történekről, meg arról, hogyan ismerték fel Jézust a kenyértöréskor. Míg ezekről beszélgettek, egyszer csak megjelent köztük (Jézus), és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Ijedtükben és félelmükben azt vélték, hogy szellemet látnak. De ő így szólt hozzájuk: „Miért ijedtetek meg, és miért támad kétely a szívetekben? Nézzétek meg kezemet és lábamat! Én vagyok. Tapintsatok meg és lássátok! A szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van.” Ezután megmutatta nekik a kezét és a lábát. De örömükben még mindig nem mertek hinni, és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: „Van itt valami enivalótok?” Adtak neki egy darab sült halat. Fogta és a szemük láttára evett belőle.

Aztán így szólt hozzájuk: „Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam. Be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból írtak.” Ekkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat. Majd így folytatta: „Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell, és harmadnap fel kell támadnia a halálból. Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni Jeruzsálemtől kezdve minden népnek. Ti tanúi vagytok ezeknek. Én meg kiárasztom rátok Atyám ígéretét.”

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

35 καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου.

Ők is elbeszéltek, amik az úton (történetek), és hogyan vált ismertté számukra a kenyértörésben,

36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς εἰρήνη ὑμῖν.

de miközben ezekről beszéltek ő maga állt meg közöttük és mondja: Béke veletek!

37 πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν.

Megrettenve, sőt ijedtté válva (azt) gondolták, szellemet látnak.

38 καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν;

És mondta nekik: miért zavarodtatok meg és mitől támadnak kétségek szívetekben?

39 ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σὰρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.

Lássátok meg a kezeimet és a lábaimat, mert én vagyok az. Tapintsatok meg engem és lássátok meg, mert (egy) szellemnek nincs húsa és csontja, ahogy nekem látjátok, van.

40 [καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.]

És ezt mondva megmutatta nekik a kezeit és a lábait,

41 ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς· Ἔχετε τι βρώσιμον ἐνθάδε;

azonban továbbra is hitetlenkedtek az örömtől és csodálkoztak. (Azt) mondta nekik: van-e itt ennivalótok?

42 οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος·

Ők pedig odaadtak neki (egy) darab sült halat.

43 καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

És előttük elvette és megette.

44 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Οὗτοι οἱ λόγοι μου οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ.

Majd mondta nekik: ezek a szavaim, amiket még akkor mondtam nektek, amikor veletek voltam: mindennek be kell teljesülnie, ami írva van Mózes Törvényében, a prófétákban és a zsoltárookban rólam.

45 τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς,

Ekkor megnyitotta az értelmüket az Írásokat megérteni.

46 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,

És mondta nekik: ez van megírva, a Krisztusnak szenvedni (kell) és feltámadni a harmadik napon,

47 καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη— ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ·

és megtérést és bűnök bocsánatát hirdettetni az ő nevében minden népnek Jeruzsálemtől kezdve.

48 ὑμεῖς ἐστε μάρτυρες τούτων.

Ti vagytok ezek tanúi.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

35 ET IPSI NARRABANT, QUAE GESTA ERANT IN VIA, ET QUOMODO COGNOVERUNT EUM IN FRACTIONE PANIS.

35 Erre ők is beszámoltak az úton történekről, meg arról, hogyan ismerték fel a kenyértöréskor.

35 Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és azt, hogy hogyan ismerték fel őt a kenyértöréskor.

35 *Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a kenyértörésnél.*

35 *És ezek is elbeszéltek, mi történt az úton, és miképpen ismerték meg ők a kenyér megszégéséről.*

35 Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és hogy miként ismerték fel, amikor megtörte a kenyeret.

36 DUM HAEC AUTEM LOQUUNTUR, IPSE STETIT IN MEDIO EORUM ET DICIT EIS: “PAX VOBIS!”.

36 Míg ezekről beszélgettek, egyszer csak megjelent köztük és köszöntötte őket: "Békesség nektek!"

36 Amíg ezekről beszéltek, egyszer csak maga Jézus állt közöttük, és azt mondta nekik: »Békesség nektek!«

³⁶ *Miközben erről beszéltek, Jézus megjelent közöttük és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek! (Én vagyok, ne féljete.)”*

³⁶ *És mikor ezeket beszélék, megállta maga Jézus ő közöttök, és monda nékik: Békesség néktek!*

³⁶ Még beszéltek, amikor maga Jézus állt meg közöttük, és így szólt hozzájuk: – Békesség nektek!

³⁷ CONTURBATI VERO ET CONTERRITI EXISTIMABANT SE SPIRITUM VIDERE.

³⁷ Ijedtükben és félelmükben azt vélték, hogy szellemet látnak.

³⁷ Megrémültek és féltek, mert azt hitték, hogy szellemet látnak.

³⁷ *Zavarukban és félelmükben azt hitték, hogy szellemet látnak.*

³⁷ *Megrémülvén pedig és félvén, azt hívék, hogy valami lelket látnak.*

³⁷ Azok megrettentek, és félelmükben azt hitték, hogy valami szellemet látnak.

³⁸ ET DIXIT EIS: “QUID TURBATI ESTIS, ET QUARE COGITATIONES ASCENDUNT IN CORDA VESTRA?”

³⁸ De ő így szólt hozzájuk: "Miért ijedtetek meg, s miért támad kétely szívetekben?"

³⁸ De ő megkérdezte tőlük: »Miért rémültetek meg, és miért támad kétely szívetekben?"

³⁸ *De ő így szólt hozzájuk: „Miért vagytok megzavarodva? S miért támad kétely szívetekben?"*

³⁸ *És monda nékik: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások?"*

³⁸ Ezt mondta nekik: – Miért rémültetek meg, és miért támad kétség a szívetekben?"

³⁹ VIDETE MANUS MEAS ET PEDES MEOS, QUIA IPSE EGO SUM! PALPATE ME ET VIDETE, QUIA SPIRITUS CARNEM ET OSSA NON HABET, SICUT ME VIDETIS HABERE”.

³⁹ Nézzétek meg a kezem és a lábam! Én vagyok. Tapogassatok meg és lássatok! A szellemnek nincs húsa és csontja, de mint látjátok, nekem van."

³⁹ Nézzétek meg a kezemet és lábamat, hogy valóban én vagyok! Tapintsatok meg, és lássatok, mert a szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van.«

³⁹ *Nézzétek kezemet és lábamat! Én vagyok. Tapintsatok meg és lássatok! A szellemnek nincs húsa és csontja, mint nekem."*

³⁹ *Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássatok; mert a léleknek nincs húsa és csontja, a mint látjátok, hogy nékem van!*

³⁹ Nézzétek meg kezemet és lábamat: én vagyok! Tapintsatok meg, és értsétek meg! A szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van.

⁴⁰ ET CUM HOC DIXISSET, OSTENDIT EIS MANUS ET PEDES.

⁴⁰ Ezután megmutatta nekik kezét és lábát.

⁴⁰ Ezt mondta, azután megmutatta nekik a kezét és a lábát.

⁴⁰ *E szavakra megmutatta nekik kezét és lábát.*

⁴⁰ *És ezeket mondván, megmutatá nekik kezeit és lábait.*

⁴⁰ Ezeket mondva megmutatta nekik a kezét és a lábát.

⁴¹ ADHUC AUTEM ILLIS NON CREDENTIBUS PRAE GAUDIO ET MIRANTIBUS, DIXIT EIS: “HABETIS HIC ALIQUID, QUOD MANDUCETUR?”.

⁴¹ De örömükben még mindig nem mertek hinni és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: "Van itt valami ennivalótok?"

⁴¹ Mivel örömükben még mindig nem hittek, és csak csodálkoztak, azt mondta nekik: »Van itt valami ennivalótok?«

⁴¹ *De mivel örömükben még mindig nem hittek és még mindig a meglepetés hatása alatt álltak, megkérdezte tőlük: „Van itt valami ennivalótok?”*

⁴¹ *Mikor pedig még nem hívék az öröm miatt, és csodálkoznak, monda nekik: Van-é itt valami enni valótok?*

⁴¹ Amikor pedig még mindig nem mertek hinni örömükben, és csak csodálkoztak, így szólt hozzájuk: – Van itt valami ennivalótok?

⁴² AT ILLI OB TULERUNT EI PARTEM PISCIS ASSI.

⁴² Adtak neki egy darab sült halat.

⁴² Erre adtak neki egy darab sült halat.

⁴² *Adtak neki egy darab sült halat (és lépesmézét).*

⁴² *Ők pedig adának néki egy darab sült halat, és valami lépesmézét,*

⁴² Erre adtak neki egy darab sült halat.

⁴³ ET SUMENS, CORAM EIS MANDUCAVIT.

⁴³ Fogta és a szemük láttára evett belőle.

⁴³ Elvette, és a szemük láttára evett belőle.

⁴³ *Fogta, szemük láttára evett belőle (és a maradékot odaadta nekik).*

⁴³ *Melyeket elvön, és előttök evék.*

⁴³ Elvette, és a szemük láttára megette.

⁴⁴ ET DIXIT AD EOS: “HAEC SUNT VERBA, QUAE LOCUTUS SUM AD VOS, CUM ADHUC ESSEM VOBISCUM, QUONIAM NECESSE EST IMPLERI OMNIA, QUAE SCRIPTA SUNT IN LEGE MOYSIS ET PROPHETIS ET PSALMIS DE ME”.

⁴⁴ Aztán így szólt hozzájuk: "Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból írtak."

⁴⁴ Azután így szólt hozzájuk: »Ezek azok az ígések, amelyeket elmondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesedni mindannak, ami meg van írva rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból.«

⁴⁴ Aztán így szólt hozzájuk: „Ez az, amit mondtam nektek, amikor még veletek voltam: be kell teljesülnie mindannak, amit Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokból megjövendöltek rólam.”

⁴⁴ És monda nekik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam nektek, mikor még veletek valék, hogy szükség beteljesedni mindazoknak, a mik megírtak a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokból én felőlem.

⁴⁴ Ezután így szólt hozzájuk: – Ezt mondtam nektek, amikor még veletek voltam: be kell teljesednie mindannak, ami meg van írva rólam Mózes Törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból.

⁴⁵ TUNC APERUIT ILLIS SENSUM, UT INTELLEGERENT SCRIPTURAS.

⁴⁵ Ekkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat, s így folytatta:

⁴⁵ Akkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat.

⁴⁵ Akkor megnyitotta elméjüket, hogy megértsék az Írásokat.

⁴⁵ Akkor megnyilatkoztatá az ő elméjüket, hogy értsék az írásokat.

⁴⁵ Akkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat,

⁴⁶ ET DIXIT EIS: “SIC SCRIPTUM EST, CHRISTUM PATI ET RESURGERE A MORTUIS DIE TERTIA,

⁴⁶ "Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell, és harmadnap fel kell támadnia a halálból.

⁴⁶ Azt mondta nekik: »Úgy van megírva, hogy a Krisztusnak szenvednie kell, és harmadnapon feltámadni a halálból.

⁴⁶ Majd így folytatta: „Meg volt tehát írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell és harmadnapon halottaiból föl kell támadnia.

⁴⁶ És monda nekik: Így van megírva, és így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a halálból harmadnapon:

⁴⁶ és így szólt hozzájuk: – Így van megírva: Krisztusnak szenvednie kell, de harmadnapon fel kell támadnia a halálból,

⁴⁷ ET PRAEDICARI IN NOMINE EIUS PAENITENTIAM IN REMISSIONEM PECCATORUM IN OMNES GENTES, INCIPIENTIBUS AB IERUSALEM.

⁴⁷ Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni minden népnek Jeruzsálemtől kezdve.

⁴⁷ A nevében megtérést kell hirdetni a bűnök bocsánatára Jeruzsálemtől kezdve minden népnek.

⁴⁷ *Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni, Jeruzsálemtől kezdve, minden népnek.*

⁴⁷ *És prédikáltatni az ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzsálemtől elkezdve.*

⁴⁷ és hirdetni kell az ő nevében a megtérést és a bűnbocsánatot minden nép között Jeruzsálemtől kezdve.

⁴⁸ VOS ESTIS TESTES HORUM.

⁴⁸ Ti tanúi vagytok ezeknek.

⁴⁸ Ti tanúi vagytok ezeknek.

⁴⁸ *Ti tanúi vagytok ezeknek.*

⁴⁸ *Ti vagytok pedig ezeknek bizonyosságai.*

⁴⁸ Ezeknek ti tanúi vagytok.

1.3. BEHATÁROLÁS

Lukács az evangéliumában az emmauszi tanítványok epizódját követően (Lk 24,13-35) írja le a feltámadt Jézus és az apostolok jeruzsálemi találkozását (Lk 24,36-49).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Lukács evangélista hangsúlyozza, hogy

– a feltámadt Jézus Krisztus ugyanaz, aki meghalt a kereszten, amit a kezén és a lábán lévő sebek is jeleznek. Jézus nem szellem. Ezt az is mutatja, hogy eszik a tanítványok által kínált ételből.

– a feltámadt Úr Jézus ajándékai közé tartozik a béke, a sebhelyek, továbbá a Szentírás helyes értelmezése. A béke abból az örömhírből fakad, hogy az Isten Fia legyőzte a halált, és az örök élet távlatába helyezte az ember létét. Az Isten irgalmát és gyengéd szeretetét hirdető sebhelyek pedig a gyógyír és a balzsam minden ember sebére, mert kifejezik, hogy az Úr együtt van a szenvedőkkel, és reményt ad nekik. Az a Jézus, aki az emmauszi tanítványoknak megmagyarázta az Írásokat (Lk 24,25-27.32), most megnyitja az apostolok értelmét is arra, hogy helyesen tudják értelmezni a Szentírást, amelynek minden lapja rejtve vagy kifejezett módon a meghalt és feltámadt Jézus Krisztusról szól.

– az isteni Mester meghívja és küldi az apostolokat, hogy a vele való találkozásnak legyenek tanúi, s hirdessék mindenkinek a megtérésre való felhívást és a bűnbocsánatot.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

διανοίγω (diánojgo): teljesen kinyit, felnyit, kitar (Lk 24,45)

Elsődlegesen azzal a művelettel van kapcsolatban ennek az igének a jelentése, amelynek során egy eltorlaszolt, elzárt hely kijáratát teljesen szabaddá teszik. Lukács evangéliumának második fejezetében az Ószövetségre való utalásként szerepel ez az ige azzal összefüggésben, hogy az anyaméh megnyitóját, az elsőszülött fiút az Úrnak kell szentelni (Lk 2,23). A jelen szakaszunkat közvetlenül megelőző perikópában, az emmauszi tanítványok történetében szinte teljesen rokonértelmű jelentésben szerepel az ige annak leírására, amikor Jézust felismerik a kenyértörésben. Ott a belátás, felismerés akadályát jelentő hályog – a jelen szakasztól eltérően – nem az Írások Jézusról szóló részeinek ismertetését követően hullik le szemükről, csak a kenyértöréskor.

μάρτυς (mártusz): tanú, bizonyosság, bizonyíték (Lk 24,48)

A μάρτυς (tanú) szó a jog világában használatos elsődlegesen. A jogban arra a személyre alkalmazzák, aki személyes tapasztalatból tesz kijelentést olyan személyekről, eseményekről, akikkel, illetve amikkel ő maga találkozott. (Ezzel szemben a μαρτύριον /tanúság/ szó, ami Lukácsnál szintén gyakran szerepel, nem kötődik kifejezetten a joghoz.) Zsidó szokás szerint legalább két tanú egybehangzó tanúsága szükséges ahhoz, hogy egy állítást bizonyítottnak fogadjon el a bíróság. Amikor Jézust hamis tanúk segítségével próbálják elítéltetni (vö. Mt 26,59-61, Mk 14,55-59), ezen a ponton reked meg az eljárás. A hamis vallomások nem egyeznek.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Lukács evangéliumán belül

Lk 9,22 „Mert – mondta – az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, főpapok és írástudók nem ismerik el, megölik, de harmadnap feltámad.”

Lk 9,44 Vessétek jól emlékezetetekbe ezeket a szavakat: Az Emberfiát az emberek kezébe adják.

Lk 10,5 Ha betértek egy házba, először ezt mondjátok: Békesség e háznak!

Lk 16,30 De az erősködött: Nem hallgatnak, atyám, Ábrahám! De ha a halottak közül megy el valaki, bűnbánatot tartanak.

Lk 21,22 Ezek a bosszú napjai lesznek, hogy beteljesedjék mind, ami meg van írva.

Lk 24,26-27 Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségebe?” Aztán Mózesen elkezdve az összes prófétánál megmagyarázta nekik, amit az Írásokban róla írtak.

Lk 24,30-31 Amikor az asztalhoz ültek, kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte s odanyújtotta nekik. Ekkor megnyílt a szemük s felismerték. De eltűnt a szemük elől.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 10,11-13 Ha egy városba vagy faluba betértek, érdeklődjétek, hogy ki az, aki méltó és maradatok nála, míg tovább nem mentek! Amikor házába léptek, köszöntsétek! Ha méltó rá az a ház, rászáll békétek, ha nem, békétek visszaszáll rátok.

Mt 14,26-27 Amikor a tanítványok észrevették, hogy a vízen jár, megrémültek. „Kísértet!” – mondták, s félelmükben kiabáltak: Jézus azonban megszólította őket: „Bátorság! Én vagyok, ne féljétek!”

Mt 16,21 Ettől kezdve Jézus jelezni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, sokat kell szenvednie a vénektől, a főpapoktól és az írástudóktól, megölik, de harmadnap feltámad.

Mt 17,22-23 Amikor együtt jártak-keltek Galileában, Jézus ezt mondta nekik: „Az Emberfiát az emberek kezére adják. Megölik, de harmadnap feltámad.” Erre igen elszomorodtak.

Mt 20,18-19 s ezt mondta nekik az úton: „Most fölme gyünk Jeruzsálembe. Ott a főpapok és írástudók kezére adják az Emberfiát. Azok halálra ítélik, és kiszolgáltatják a pogányoknak, hogy kigúnyolják, megostorozzák és keresztre feszítsék. De harmadnap feltámad.”

Mk 6,49-50 Amikor látták, hogy a vízen jár, azt vélték, hogy kísértet, és elkezdtek kiabálni, mert mindnyájan látták és megrémültek. Ő azonban rögtön szólt hozzájuk: „Bátorság! Én vagyok. Ne féljétek!”

Mk 8,31-32 Ezután arról beszélt nekik, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, a főpapok és az írástudók elvetik, megölik, de harmadnapra feltámad. Ezt egészen nyíltan megmondta. Erre Péter félrevonta, és szemrehányást tett neki.

Mk 9,30-31 Útjukat folytatva átvándoroltak Galileán. De nem akarta, hogy valaki tudjon róla, mert a tanítványait akarta tanítani. Megmondta nekik, hogy az Emberfiát az emberek kezére adják, megölik, de azután hogy megölik, harmadnapra feltámad.

Mk 10,33-34 Íme, fölme gyünk Jeruzsálembe, és az Emberfiát átadják a főpapoknak és írástudóknak. Halálra ítélik, és átadják a pogányoknak. Kicsúfolják, leköpdösik, megostorozzák és megölik, de harmadnapra feltámad.

Mk 16,12-14 Ezután idegen alakban jelent meg közülük kettőnek útközben, amikor vidékre mentek. Visszatérve ezek közölték a hírt a többiekkel is, de nekik sem hittek. Végül a tizenegynek jelent meg, amikor egyszer asztalnál ültek. Szemükre vetette hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták.

Jn 5,46 Mert ha Mózesnek hinnétek, nekem is hinnétek. Mert hisz rólam írt.

Jn 14,27 Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen.

Jn 16,4-5 Azért mondtam el ezeket, hogy ha majd eljön az óra, eszetekbe jusson, hogy előre megmondtam nektek. Kezdetben nem beszéltem róla, hiszen veletek voltam. Most elmegyek ahhoz, aki küldött. De senki sem kérdezi közületek: Hova mégy?

Jn 16,22 Így most ti is szomorúak vagytok. De viszontlátalak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömtöket nem veheti el tőletek senki.

Jn 16,33 Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, mert legyőztem a világot.

Jn 20,19-23 Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.”

Jn 20,26-27 Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Aztán Tamáshoz fordult: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!”

Jn 21,5 Jézus megszólította őket: „Fiaim, nincs valami ennivalótok?” „Nincs” – felelték.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Szám 16,22 Erre arcra borultak és így szóltak: „Ó Isten, minden testnek éltető szelleme! Ha valaki vétkezik, megharagszol az egész közösségre?”

Iz 52,13-15 Nézzétek, szolgám diadalmaskodik, fönséges lesz és felmagasztalják, és nagy dicsőségre emelkedik. ¹⁴Amint sokan megborzadtak láttán, – hiszen oly dicstelennek látszott és alig volt emberi ábrázata –, ¹⁵úgy fog majd sok nemzet ámulni rajta és királyok némulnak el színe előtt. Mert olyasmit fognak látni, amelyet még soha nem hirdettek nekik; és olyan dolognak lesznek tanúi, amelyenről addig soha nem hallottak.

Iz 53,1-12 Ki hitt abban, amit hallottunk, és az Úr karja ki előtt nyilvánult meg? Úgy nőtt fel előttünk, mint a hajtás, és mint a gyökér a szomszjas földből. Nem volt sem szép, sem ékes [hiszen láttuk], a külsejére nézve nem volt vonzó. Megvetett volt, utolsó az emberek között, a fájdalmak férfia, aki tudta, mi a szenvedés; olyan, aki elől iszonyattal eltakarjuk arcunkat, megvetett, akit bizony nem becsültünk sokra. Bár a mi betegségeinket viselte, és a mi fájdalmaink neheztedek rá, mégis (Istentől) megvertnek néztük, olyannak, akire lesújtott az Isten, és akit megalázott. Igen, a mi bűneinkért szúrták át, a mi gonoszságainkért törték össze; a mi békességünkért érte utol a büntetés, az ő sebei szereztek nekünk gyógyulást. Mi mindnyájan, mint a juhok, tévelyegtünk, ki-ki a maga útjára tért, és az Úr mégis az ő vállára rakta mindnyájunk gonoszságát. Megkínózták, s ő alázattal elviselte, nem nyitotta ki a száját. Mint a juh, amelyet leölni visznek, vagy amint a bárány elnémul nyírója előtt, ő sem nyitotta ki a száját. Erőszakos ítélettel végeztek vele. Ugyan ki törődik egyáltalán ügyével? Igen, kitepték az élők földjéből, és bűneink miatt halállal sújtották. A gonoszok közt adtak neki sírboltot, és a gazdagok mellé temették el, bár nem vitt végbe gonoszságot, sem álnokság nem volt a szájában. Úgy tetszett az Úrnak, hogy összetöri a szenvedéssel. Ha odaadja életét engesztelő áldozatul: látni fogja utódait, hosszúra nyúlik élete, és teljesül általa az Úr akarata. „Majd ha véget ér lelkének gyötrelme, látni fogja a világosságot, és megelégedés tölti el. Szünetével sokakat megigazultakká tesz szolgám, mivel gonoszságaikat magára vállalta. Ezért osztályrészül sokakat adok neki, és a hatalmasok lesznek a zsákmánya, amiért életét halálra adta, és a gonosztevők közé sorolták, noha sokak vétkeit hordozta, és közben imádkozott a bűnösökért.”

Zsolt 119,18 Nyisd meg a szememet, hogy meglássam törvényeid csodálatosságát.

ApCsel 1,3 Szenvedése után sokféleképpen bebizonyította, hogy él: negyven napon át ismételten megjelent nekik, és beszélt az Isten országáról.

ApCsel 2,42 Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban.

ApCsel 3,18 Ám az Isten így váltotta be, amit minden prófétája által hirdetett, tudniillik, hogy Krisztusa szenvedni fog.

ApCsel 3,22-24 Mózes ezt mondta: „Az Úr, a mi Istenünk hozzám hasonlóan prófétát támaszt nektek testvéreitek sorából. Hallgassatok rá mindenben, amit csak mond majd nektek!” „Azokat, akik nem hallgatnak erre a prófétára, irsátok ki a népből.” – A többi próféta is, Sámueltól kezdve mind, akik utána szóltak, megjövendölték ezeket a napokat.

ApCsel 7,37 Ez a Mózes mondta Izrael fiainak: Prófétát támaszt nektek az Isten testvéreitek sorából, mint engem is.

ApCsel 10,41 igaz, nem az egész népnek, hanem csak az Istentől előre kijelölt tanúknak, vagyis nekünk, akik ettünk és ittunk vele halálából való feltámadása után.

ApCsel 12,6-16 Azon az éjszakán, amikor Heródes elő akarta vezetetni, Péter két katona között aludt, kettős láncsal megbilincselve. A bejáratnál őrk tartották szemmel a börtönt. Egyszerre csak megjelent az Úr angyala, a helyiséget pedig fény árasztotta el. (Az angyal) oldalba lökte Pétert, s fölébresztette: „Kelj fel gyorsan!” – mondta. Erre a láncok lehulltak a kezéről. Aztán így folytatta az angyal: „Csatold fel övedet, és vedd fel sarudat!” Amikor megtette, tovább sürgette: „Vedd magadra köntösödöt, és kövess!” Ment és követte, de nem tudta, hogy valóság-e, amit vele az angyal tesz. Azt gondolta, látomása van. Átmentek az első őrségen, majd a másodikon is, aztán eljutottak a város felé nyíló vaskapuhoz, és ez magától kinyílt előttük. Kint még végimentek az egyik utcán, aztán az angyal hirtelen eltűnt mellőle. Amikor Péter föleszmélt, megszólalt: „Most már csakugyan tudom, hogy az Úr elküldte angyalát, és kiszabadított Heródes kezéből, s abból, amire a zsidó nép számított.” Mihelyt feleszmélt, elment Máriának, a Márknak nevezett János anyjának a házába, ahol sokan voltak együtt és imádkoztak. Zörgetett a bejáratnál a kapun. Kijött egy Rodé nevű szolgáló, aki meghallotta a zörgetést. Megismerte Péter hangját, de örömeiben elfelejtette kinyitni a kaput, beszaladt és újságolta, hogy Péter áll a kapu előtt. „Elment az eszed” – torkollták le. De ő bizonygatta, hogy úgy van. Erre így vélekedtek: „Az angyala lesz az.” Péter közben rendületlenül zörgetett. Amikor végre kaput nyitottak és meglátták, nem tudták, hová legyenek.

ApCsel 26,18 hogy nyisd meg a szemüket, s visszatérjenek a sötétségből a világosságra, a sátán hatalmából az Istenhez, hogy a bennem való hit révén elnyerjék bűneik bocsánatát, és részt kapjanak a megszenteltek között.

1Kor 15,3-5 Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt bűneinkért, az Írások szerint, eltemették és harmadnap feltámadt, az Írások szerint. Megjelent Péternek, majd a tizenkettőnek.

2Kor 4,4-6 Az ilyen hitetleneknek az e világ istene elvakította értelmüket, hogy az Isten képmásának, Krisztusnak dicsőségéről szóló evangélium világossága ne ragyogjon fel nekik. Mi ugyanis nem magunkat hirdetjük, hanem Krisztus Jézust, az Urat, magunkat csak úgy, mint a ti szolgátokat Jézus kedvéért. Isten ugyanis, aki azt mondta: „A sötétségből támadjon világosság”, a mi szívünket is megvilágosította, hogy Isten dicsőségének ismerete (Jézus) Krisztus arcán felragyogjon nekünk.

1Tesz 5,13 Munkájukért legyetek irántuk minél nagyobb szeretettel, egymással megéljetekek békében.

1Jn 5,20 Tudjuk, hogy az Isten Fia eljött, és megadta nekünk a belátást ahhoz, hogy megismerjük az Igazat. Mi az Igazban vagyunk, az ő Fiában, Jézus Krisztusban. Ő az igaz Isten és az örök élet.

Zsid 12,9 S aztán test szerinti apáink is fenytettek bennünket, mégis tiszteltük őket. Nem kell-e hát sokkal inkább a lelkek Atyjának engedelmesskednünk, hogy így elnyerjük az életet?

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Ágoston: Övendeztek és kételkedtek, látták, megérintették mégis alig hitték. Ó, ránk áradó hatalmas kegyelem! Mi nem láttuk, nem érinthettük meg, mégis hittünk. „De örömben még mindig nem mertek hinni és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: „Van itt valami enivalótok?” (Lk 24,41). Ha asztalhoz ülök veletek, akkor legalább arról meggyőződhetek, hogy én élek. Abból kínálták meg, ami az asztalon volt éppen, egy darab sült hallal. A sült hal a mártírhalálnak, a tűzben megpróbált hitnek a jelképe. De miért csak egy darabját kínálták neki? Mert írva van: „odaadhatom a testemet is égőáldozatul, ha szeretet nincs bennem, mit sem használ nekem.” (1Kor 13,3). Tegyük fel, hogy az egész test mártírokból áll, de egyesek a szeretet, míg mások hivalkodás miatt szenvednek. A hivalkodó részeket el kell vetni, hogy a szeretet miatt szenvedő rész maradjon meg. Ez Krisztus eledele. Add oda Krisztusnak az őt megillető részt: Krisztus azokat a mártírokat szereti, akik a szeretet miatt szenvednek kínhalált.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

1346. Az Eucharisztia liturgiája ma is alapvetően abban a szerkezetben történik, mely századokon át megmaradt. Két, szoros egységet alkotó fókusz körül bontakozik ki.

* gyülekezés, igeliturgia az olvasmányokkal, a homíliával és az egyetemes könyörgéssel;

* az eucharisztikus liturgia a kenyér és a bor följajánlásával, a konszekráló hálaadással és az áldozással.

Az igeliturgia és az eucharisztikus liturgia „egyetlen istentiszteleti cselekményt” alkotnak. Valójában ugyanis az Eucharishtiában számunkra megterített asztal egyszerre Isten igéjének és az Úr Testének asztala.

1347. Nemde ugyanaz a folyamat játszódik le itt, mint a föltámadott Jézus tanítványaival elköltött húsvéti lakomáján? Útközben ő maga magyarázta nekik az Írásokat, majd asztalhoz ült velük, „kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik”.

857. Az Egyház apostoli, mert az apostolokra alapszik, mégpedig három értelemben:

* az „apostolokra”, a Krisztustól kiválasztott és elküldött tanúkra „alapított épület” (Ef 2,20) volt és marad;

* a benne lakó Szentlélek segítségével őrzi és adja tovább a tanítását, a jó letéteményt és a józan szavakat, melyeket az apostoloktól hallott;

* a tanítás, a megszentelés és a kormányzás feladatát az Apostoloktól kezdve Krisztus második eljöveteleig azok segítségével végzi, akik az Apostolok nyomába lépnek lelkipásztori feladatukban: a Püspökök kollégiuma segítségével, „mely mellett ott állnak a papok Péter utódával és az Egyház legfőbb pásztorával egységben”.

„Mert nyájadat, örök Pásztorunk, magára nem hagyod, hanem szent Apostolaid által mindvégig őröd és óvod, hogy azok kormányozzák hívó népedet, akik rendelkezéssé állnak nyájad élén Fiad helyett mint pásztorok.”

995. Krisztus tanújának lenni nem más, mint „az ő föltámadása tanújának lenni” (ApCsel 1,22), miután ettek és ittak „vele együtt föltámadása után” (10,41). A föltámadás keresztény reményét teljesen megpecsételik a föltámadt Krisztussal történt találkozások. Föl fogunk támadni, mint Ő, Ővele és Őáltala.

996. A föltámadás keresztény hite kezdettől fogva értetlenségekkel és ellenkezésekkel találkozott. „Egyetlen dologban sem mondanak ellent a keresztény hitnek oly hevesen, konokul, minden erővel, perlekedve, mint a test föltámadásának.” Azt általában elfogadják az emberek, hogy az emberi személy élete a halál után szellemi módon folytatódik. De hogyan lehet azt elhinni, hogy ez az oly nyilvánvalóan halandó test képes lesz föltámadni az örök életre?

102. A Szentírás minden szavával Isten egyetlen szót mond: az Ő egyszülött Igéjét, akiben teljesen kimondja önmagát.

„Kedvességteljes tudja, hogy Isten egyetlen beszéde húzódik végig minden Íráson, és sok szentnek szája által egy Ige hangzik, akinek mivel kezdetben Isten az Istennél, ott nincsenek szótagjai, hiszen ott nincs idő.”

601. Ezt az „Igaz Szolga” megölésére irányuló isteni tervet az Írás előre hirdette, mint az egyetemes megváltás misztériumát, azaz az embereket a bűn rabszolgaságából kiszabadító megváltását. Szent Pál egy hitvallásban, amelyről azt mondja, hogy úgy „kapta”, megvallja, hogy „Krisztus meghalt a bűneinkért az Írások szerint” (1Kor 15,3). Krisztus megváltó halála egész különlegesen teljesíti be a szenvedő Szolgáról szóló jövendölést. Maga Jézus életének és halálának értelmét a szenvedő Szolga fényében mutatta meg. Föltámadása után az Írásoknak ezt az értelmezését adta az emmauszi tanítványoknak, majd maguknak az Apostoloknak.

426. „Tehát állítanunk kell, hogy a hitoktatás mélyén egy személyt találunk: a Názáreti Jézus Krisztust, »az Atya Egyszülöttét« (...); aki szenvedett és meghalt értünk; aki miután föltámadott, mindig velünk él. (...) Hitoktatást végezni (...) azt jelenti, hogy föltárni Krisztus személyében Isten örök egyetemes tervét (...); arra törekedni, hogy megértsük Krisztus szavainak, tetteinek értelmét és a jeleket, melyeket végbevitt.” A hitoktatás célja: „hogy az ember (...) a Vele [Jézus Krisztussal] való közösségre (...) eljusson; ugyanis egyedül Ő vezethet el valakit az Atya szeretetére a Szentlélekben, és a Szentháromság életében való részesedésre”.

427. „Állítani kell tehát, hogy a hitoktatásban Krisztust, a megtestesült Igét és Isten Fiát adjuk tovább a tanítással, minden egyebet annyiban, amennyiben Krisztusra vonatkozik; egyedül Krisztus tanít, bárki más tanító csak annyiban, amennyiben az Ő hírnöke vagy tolmácsa, és amennyiben Krisztus szól ajka által. (...) Tehát minden hitoktatóra vonatkoztatni kell Krisztus titokzatos szavait: »Az én tanításom nem az enyém, hanem azé, aki engem küldött« (Jn 7,16).

428. Aki arra hivatott, hogy Krisztust hirdesse, annak elsősorban „Jézus Krisztusnak mindent felülmúló ismeretét” kell keresnie; „mindent hátránynak kell tartania”, hogy „Krisztust” megnyerje és „hozzá” tartozzon, hogy „megismerje Őt és az Ő föltámadásának erejét és a szenvedésével való közösséget, hasonlónak válva az Ő halálához, hogy eljusson a halálból a föltámadásra is” (Fil 3,8–11).

429. Krisztusnak e szeretetteljes ismerete ébreszti a vágyat, hogy hirdessük őt, hogy „evangelizáljunk” és másokat is a Krisztusban való hit „igenjére” vezessünk. Ugyanakkor érezzük az igényt, hogy ezt a hitet egyre mélyebben meg kell ismernünk. Ennek érdekében a Hiszekegy sorrendjét követve először bemutatjuk Jézus fölséges neveit: Krisztus, Isten Fia, Úr. Ezután a Hiszekegy megvallja Krisztus életének főbb misztériumait: megtestesülését, húsvétját és megdicsőülését.

2763. Az összes Írás (a Törvény, a Próféták és a Zsoltárok) Krisztusban teljeseznek be. Ez a „Jó Hír” az evangélium. Első kihirdetését Szent Máté a Hegyi Beszédben foglalja össze. A mi Atyánkhoz szóló imádság tehát e meghirdetés középpontjában áll. Az Úrtól ránk bízott imádságnak minden egyes kérését ez az összefüggés világítja meg:

„Az Úr imádsága a legtokéletesebb (...) Benne nemcsak mindazért imádkozunk, ami után jogosan vágyakozhatunk, hanem abban a sorrendben is, amelyben vágyakoznunk kell utána; így ez az imádság nemcsak kérni tanít, hanem alakítja egész érzületünket is.”

519. „Krisztus egész gazdagsága minden ember számára hozzáférhető, és minden embernek javára válik.” Krisztus a maga életét nem önmagáért, hanem értünk élte: a megtestesüléstől „értünk, emberekért és a mi üdvösségünkért”, egészen haláláig a mi „bűneinkért” (1Kor 15,3), és föltámadásáig a mi „megigazulásunkért” (Róm 4,25). Most is „közbenjárónk az Atyánál” (1Jn 2,1), „hiszen örökké él, hogy közbenjárjon értünk” (Zsid 7,25). Mindazzal, amit egyszer s mindenkorra értünk átélte és elszenvedett, mindörökké jelen van „Isten színe előtt értünk” (Zsid 9,24).

662. „Én pedig, majd ha magasba emelnek a földről, mindeneket magamhoz fogok vonzani” (Jn 12,32). A kereszten való fölmagasztalás a mennybemenetel fölmagasztalását jelzi és jövendöli. Az ennek a kezdete. Jézus Krisztus, az új és örök szövetség egyetlen Papja „nem emberi kézzel épített szentélybe lépett be (...), hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt közbenjárjon értünk” (Zsid 9,24). Krisztus a mennyben szüntelenül gyakorolja a maga papságát: „hiszen örökké él, hogy közbenjárjon” azokért, „akik általa járulnak Istenhez” (Zsid 7,25). Mint „az eljövendő javak főpapja” (Zsid 9,11), középpontja és főcelebránsa annak a liturgiának, amely az Atyát az égben dicsőíti.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA REDEMPTORIS MISSIO KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

22. Amikor az evangélisták elbeszélik a Feltámadott találkozását az apostolokkal, mindig a missziós paranccsal fejezik be: „Nekem adatott minden hatalom a mennyben és a földön. Ezért menjetek minden néphez... én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig” (Mt 28,18-20; vö. Mk 16,15-18; Lk 24,46-49, Jn 20,21-23).

Ez a küldés Szentlélekben való küldés, amint világosan kitűnik Szent János szövegéből: Krisztus úgy küldi övéit a világba, ahogyan az Atya küldte Őt, és ezért nekik adja a Léleket. Lukács az apostolok Krisztusról szóló tanúságtételét szorosan a Lélek működéséhez köti, aki képessé teszi őket a kapott parancs teljesítésére.

23. A missziós parancs eltérő változatai tartalmazznak ugyan közös vonásokat és mindegyik rendelkezik sajátos jellemzőkkel, de két azonos elem mindegyik elbeszélésben megtalálható. Mindenekelőtt az apostoloknak adott parancs egyetemes jellege: „Minden népet” (Mt 28,19); „az egész világra, minden teremtménynek” (Mk 16,15); „minden népet” (Lk 24,27); „egészen a föld végső határáig” (ApCsel 1,8). Aztán az Úrtól kapott biztosítékot, hogy ennek a feladatnak teljesítésekor nem maradnak egyedül, hanem erőt és segítséget kapnak küldetésük teljesítésére. Ez a Lélek jelenléte és ereje, valamint Jézus szüntelen jelenléte: „Ők elmentek, és mindenütt hirdették az evangéliumot. Az Úr velük volt munkájukban” (Mk 16,20).

Ami a parancs különböző változatait illeti, Márk a missziót igehirdetésként fogja fel: „Hirdessétek az Evangéliumot” (Mk 16,15). Az evangélista célja az, hogy rábírja az olvasót Péter hitvallásának megismétlésére: „Te vagy a Messiás”! (Mk 8,29) és annak megvallására, amit a római százados Jézus kereszthalálakor mondott: „Valóban, ez az ember Isten Fia volt” (Mk 15,30). Máténál a missziós jelleg az Egyház intézményéhez és tanrendszeréhez tartozik (vö. Mt 28,19-20; 16,18): nála a megbízatás azt jelenti, hogy az Egyház az Evangéliumot a katekézis során egyházi és szentségi jellegével hirdesse. Lukács a küldetést mintegy tanúságtételnek tekinti, elsősorban a feltámadás melletti tanúságtételnek (vö. Lk 24,48; ApCsel 1,8). A misszionáriust arra szólítja, hogy higgyen az Evangélium átalakító erejében, és hirdesse azt, amit Lukács jól megvilágít, vagyis az odafordulást Isten szeretetéhez és irgalmához, és az eljutást a minden rossz gyökerétől, azaz a bűntől való teljes szabadság megtapasztalásához.

Csak János szól kifejezetten „parancsról”, ami a küldetéssel azonos értelmű, összekapcsolva a tanítványok szétküldését azzal a küldetéssel, amit Jézus kapott az Atyától: „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek titeket” (Jn 20,21). Jézus így szól az Atyához: „Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba” (Jn 17,18). János egész evangéliumának missziós jellege a „főpapi imában” jut kifejeződésre: „Az az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedüli igaz Istent, és akit küldtél, Jézus Krisztust” (Jn 17,3). A küldés végső értelme: részesíteni abban a közösségben, amely az Atya és a Fiú között van. A tanítványoknak egységben kell élniük egymás között, megmaradva az Atyában és a Fiúban, hogy a világ felismerje és higgyen (vö. Jn 17,21-23). Ez a jellegzetesen missziós szöveg elsősorban arra mutat rá, hogy mi inkább azáltal vagyunk

misszionáriusok, hogy mint Egyház létezünk, amely a szeretet egységében él, semmint szavainkkal vagy tetteinkkel.

A négy evangélium tehát a missziós küldetés alapvető azonos jegyei mellett néhány különbözőséget is felmutat, amelyek az első keresztény közösségek eltérő tapasztalatait és körülményeit tükrözik. Ez is a Szentlélek indításának gyümölcse. Arra buzdít, hogy vegyük figyelembe a missziós karizmák sokféleségét, valamint a helyek és életkörülmények különbözőségét. De mindegyik evangélista hangsúlyozza, hogy a tanítványok küldetése együttműködés Krisztus küldetésével: „És én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). Ezért a misszió nem emberi képességeken alapszik, hanem a feltámadt Úr hatalmán.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA ECCLESIA DE EUCHARISTIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

59. „Ave, verum corpus natum de Maria Virgine!” Üdvözlégy szent test, ki Szűztől születél! Néhány évvel ezelőtt ünnepeltem pappá szentelésem ötvenedik évfordulóját. Kegyelemként élem meg, hogy ezt az Eucharisziáról szóló enciklikámat azon a Nagycsütörtökön ajánlhatom fel, amely péteri szolgálatom 25. évébe esik. Hálátelt szívvel teszem ezt. Több mint fél évszázada, 1946. november 2-a óta, amikor első szentmisémet bemutattam Krakóban a Wawel székesegyház Szent Lénárd-altemplomában, minden áldott nap szemlélem az ostyát és a kelyhet, melyekben az idő és a tér mintegy „koncentrálódik”, és a Golgota drámája újra meg újra megelevenedik, föltárván a maga titokzatos „egyidejűségét”. A hitem minden áldott nap fölismerhette a konszekrált kenyérben és borban az isteni Útitársat, aki csatlakozott a két emmauszi tanítványhoz, hogy megnyissa szemüket a világosságnak, szívüket pedig a reménynek (vö. Lk 24,13-35). (...)

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

54. Amit általában mondunk a Szó és a Szentségek kapcsolatáról, az még mélyebben érvényes, amikor az Eucharisztia ünnepléséről beszélünk. A Szó és az Eucharisztia bensőséges egysége a szentírási tanúságtételben gyökerezik (vö. Jn 6; Lk 24.), ami mellett tanúskodnak az egyházatyák, s amit újra megerősített a II. Vatikáni Zsinat. Ezzel kapcsolatban először Jézus nagy beszédére gondolunk, melyet a kafarnaumi zsinagógában az élet kenyéréről mondott el (vö. Jn 6,22-69), s melynek háttérében Mózes és Jézus alakja áll: Mózes, aki szemtől szemben beszélt Istennel (vö. Kiv 33,11), és Jézus, aki kinyilatkoztatta Istent (Jn 1,18). A kenyérről szóló beszéd ugyanis hivatkozik Isten ajándékára, melyet Mózes nyert népe számára a mannával a pusztában, ami valójában a Tóra volt, Isten éltető Szava (vö. Zsolt 119; Péld 9,5). Jézus a maga személyében beteljesíti ezt az ősi előképet: „Isten kenyere az, aki alászáll az égből, és életet ad a világnak (...), én vagyok az Élet Kenyere (Jn 6,33-35). „Itt a törvény személlyé vált. A Jézussal való találkozásban, mondhatjuk, magával az élő Istennel táplálkozunk, valóban az »égi kenyeret« esszük.” A kafarnaumi beszédben János prológusa elmélyül: ha ott Isten Logosza testté lett, itt ez a test a világ életéért adott kenyérré válik (Jn 6,51), utalva arra az ajándékra, amellyé Jézus válik a kereszt misztériumában, s ezt megerősíti kijelentése a véréről, melyet italul adott (vö. Jn 6,53)-így az Eucharisztia misztériumában mutatkozik

meg, hogy milyen az igazi manna, az igazi égi kenyér, Isten testté lett Logosza, aki önmagát adta értünk a húsvéti misztériumban.

Lukács elbeszélése az emmauszi tanítványokról további reflexiót tesz lehetővé a Szó hallgatása és a kenyértörés kapcsolatáról (vö. Lk 24,13-35). Jézus a szombat utáni napon találkozott velük. Meghallgatta, amit csalódásukról elmondtak, és útitársul szegődve „elmagyarázta nekik az egész Szentírásban azt, ami róla szólt” (24,27). A két tanítvány ennek hatására más módon kezdi látni az írásokat ezzel a zárándokkal együtt, aki váratlanul oly érdeklődőnek mutatkozott az életük iránt. Ami azokban a napokban történt, most már nem kudarcnak, hanem beteljesedésnek és új kezdetnek látszik. Mindazonáltal ezek a szavak még nem elegendők a két tanítványnak. Lukács elmondja, hogy a szemük csak akkor nyílt meg és csak akkor ismerték föl Jézust, amikor kezébe vette a kenyeret, elmondta az áldást, megtörte és odaadta nekik, de addig „a szemük fogva volt, hogy ne ismerjék fel őt” (24,16). Jézus jelenléte előbb a szavakkal, majd a kenyértörés gesztusával tette lehetővé a tanítványok számára, hogy felismerjék őt. Ők pedig új formában érezhetik azt, amit előzőleg vele együtt éltek át: „Nemde lángolt a szívünk, miközben szólt hozzánk az úton és magyarázta az írásokat?” (24,32.)

94. Mivel Isten egész népe „küldött”, a Szinódus hangsúlyozta, hogy „a küldetés Isten Szavának hirdetésére Jézus Krisztus minden tanítványának a keresztségből következő feladata”. Egyetlen krisztushívő sem érezheti magától idegennek ezt a felelősséget, mely abból következik, hogy szentségileg Krisztus Testéhez tartozik. Ennek tudatát újra föl kell éleszteni minden családban, plébánián, közösségben, társulatban és egyházi mozgalomban. Az Egyház mint a közösség misztériuma teljes egészében misszionárius, és a maga életállapotában mindenki arra hivatott, hogy vegyen részt az evangélium hirdetésében.

A püspökök és a papok sajátos küldetésüknél fogva elsőként hivatottak arra, hogy a Szó szolgálatában éljenek, hirdessék az evangéliumot, szolgáltassák ki a szentségeket és neveljék a híveket a Szentírás hiteles megismerésére. A diákonusok arra hivatottak, hogy sajátos küldetésük szerint vegyenek részt ebben az evangelizációban.

A szerzetesség az Egyház történelme során mindvégig tanúskodik arról a képességéről, hogy vállalni tudja Isten Szava hirdetésének feladatát a pogány misszióban és a legnehezebb helyzetekben. A szerzetesrendek képesek alkalmazkodni az evangelizáció új feltételeihez, bátran és merészen kezdeményezve és fogadva az új kihívásokat Isten Szava hatékony hirdetésére.

A laikusok arra hivatottak, hogy teljesítsék a keresztségből közvetlenül fakadó prófétai feladatukat, azaz a mindennapi életben tanúskodjanak az evangélium mellett, bármilyen körülmények között élnek. Erre vonatkozóan a Szinódusi Atyák „a legnagyobb elismerésüket és hálájukat, illetve bátorításukat fejezték ki azért az evangelizáló szolgálatért, melyet oly sok laikus, főként a nők végeznek, nagylelkűen és elkötelezetten bárhol a világon Mária Magdolna példája szerint, aki a húsvét örömeinek első tanúja”. Ezen felül a Szinódus hálával ismeri el, hogy az egyházi mozgalmak és új közösségek nagy ösztönzést jelentenek az evangelizálásban, mert arra készítetnek, hogy kifejlesszük az evangélium hirdetésének új formáit.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A feltámadt Jézussal való találkozás öröme jelenik meg az *evangéliumi szakaszban* (Lk 24,35-48). Ez megmutatkozik a *kezdőénekekben*: „Ujjongj az Úrnak, földkerekség, nevének fönségéről énekelj, zengj néki dicsőítő éneket, alleluja.” (Zsolt 65,1-2), az *első könyörgésben*: „Istenünk, te úgy akartad, hogy néped szüntelenül vigadozzék, mert visszaadtad lelke fiatalágát. Engedd, hogy akik most a fogadott fiúság dicsőségének örvendeznek, a biztos remény örömeivel várják a feltámadás napját.”, továbbá a *felajánló könyörgésben* is: „Kérünk, Istenünk, fogadd el ezeket az adományokat ujjongó Egyházadtól, amelynek most ilyen nagy örömet okoztál. Add, hogy egykor az örök boldogságot is élvezze.”

Az Úr Jézus haláláról és feltámadásáról, illetve az isteni irgalmasságról szóló tanúságtételre és a megtérésre való bátorításra hív Jézus az evangéliumi epizódban (Lk 24,35-48). Ez bontakozik ki az *első olvasmányban* Péter apostol ígehirdetésében is (ApCsel 3,13-15.17-19): „Isten azonban feltámasztotta őt a halálból, és ennek mi tanúi vagyunk. (...) Tartsatok hát bűnbánatot, és térjete meg, hogy bűneitek bocsánatot nyerjenek!”, a *szentleckében* (1Jn 2,1-5a): „De ha valaki bűnbe esik, van szószólónk az Atyánál: Jézus Krisztus, az Igaz. Ő az engesztelő áldozat bűneinkért, nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ bűneiért is.” és az *egyetemes könyörgésekben* is: „Áraszd, Urunk, Egyházadra a megígért Szentlelket, hogy hathatósan tanúskodjunk feltámadásodról!”, „Vezesd el, Urunk, a késlekedőket is az igaz bűnbánatra!”.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Ez az a nap (557)

<http://nepenektar.hu/idoszak/karacsony/liturgia/20/cantio/189/szuz-maria-e-vilagra-nekunk>

Énekeljete az Úrnak (554)

<http://nepenektar.hu/idoszak/husvet/liturgia/188/comm/611/enekeljetek-az-urnak-cantate-domino>

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: Ne félj, mert megváltottalak

<https://www.youtube.com/watch?v=uuNHcIohzo8>

Sillye Jenő: Tied vagyunk

<https://www.youtube.com/watch?v=NoOaGqNVFPk>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰ

Túrmezei Erzsébet: Amerre most jár

Annyi szívben felébred valami
hívogató vágy: útra kelni egyszer.
Járni, amerre Jézus lába járt.
Látni a Golgotát látó szemekkel.
Hallgatni az olajfák suttogó
beszédét... azt a titkos, bús beszédet.
A szent helyen, hol imádkozva vérzett,
belenézni a holdas éjszakába.
Ellátogatni kis Betániába,
mindenüvé, amerre elhaladt.
És lélekben királlyá gazdagodni
a szent, ezer emlékű út alatt.

Nekem ez a vágy idegen maradt.
Más volt a vágyam: Nőtt... növekedett...
lett belőle sóvárgás, akarat,
követelés: egyedül arra menni,
amerre Jézus lába most halad.

Nem von a régi csodák földje.
Új csodák életföldje vár.
Feltámadást, erőt ujjongva hirdet
a százvirágba zsendülő határ.
S az élő Krisztus feltámadva jár.
Magyar nyomort gyógyít. Édestestvérem
vak szemét nyitja színre, fényre meg.
S bár útait szememmel el nem érem,
A lelkemen sejtésük átremeg.

Mért mennék messze, idegen vidékre
keresni, földi útja merre vitt?
Most akarom a lépteit követni:
Az élő Krisztus lépteit.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Hogyan adhatom tovább másoknak a békét?
- A feltámadt Jézus Krisztus sebhelyei mire tanítanak engem?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

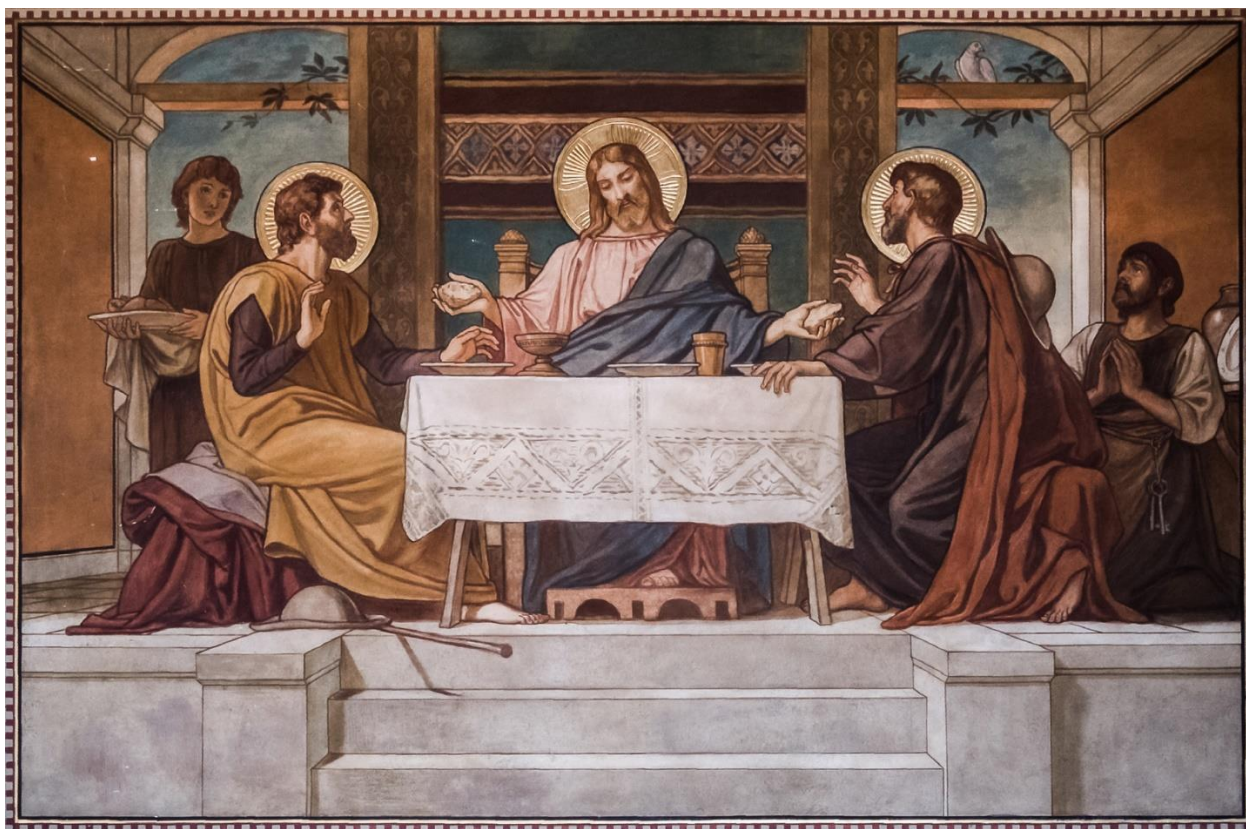
Istenünk, te úgy akartad, hogy néped szüntelenül vigadozzék, mert visszaadtad lelke fiatalságát. Engedd, hogy akik most a fogadott fiúság dicsőségének örvendeznek, a biztos remény örömeivel várják a feltámadás napját. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyánk, Jézus nevében kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy a kereszten meghalt, de valóban feltámadt Jézus Krisztusra tekintve megérthessük a Szentírást, és tanúskodni tudjunk mindenki előtt irgalmas szeretetedről! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Békesség nektek! (Lk 24,35-48)

(Forrás: Pécsi Egyházmegye)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus engem is megajándékoz a békével.
- a feltámadt Úr Jézus sebhelyei nekem is hirdetik, hogy nem a szenvedésé, nem a halálé, hanem Istené az utolsó szó.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- legyen Isten irgalmas szeretetének tanúja mások felé is.
- őrizzem szívemben a békét, amelynek a feltámadt Jézus a forrása.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Húsvét 3. vasárnap („B” év)
Borítófotó © Pécsi Egyházmegye

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Ágoston gondolatait a Biblia dei Padri kiadvány alapján Hegyi László fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Túrmezei Erzsébet: Amerre most jár – <https://www.istenesversek.hu/turmezei-erzsebet-amerre-jar>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívია, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelel cím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu